XXVI

Lípa u Kučerova statku, při níž za noci právě minulé našla dívka umírajícího otce svého, třímajícího ještě v tuhnoucích rukou provaz od zvonku, když byl si, tuše snad smrt, na poslední cestu ještě odzvonil, aby duše s potěchou a po křesťansku brala se k Pánu, když pak již navždy hned se odebralo to jeho ztroskotané, servané srdce, aby nový život věčný si vyhledalo tam, kde očekávala ho jeho Liduška, když toto všechno se stalo, nechtěla jaksi ta lípa přečkati smrt svého hospodáře. Nechtěla také jaksi přečkati ani zprznění své veleby, zničení a ~~ponížení~~zhanobení svého majestátu. Chtěla jaksi sama zahynouti dříve, než by ranami svými zvolna a mučivě vykrvácela, vydaná v posměch a opovržení lůzy. Nechtěla tohoto zákeřnicky jí usouzeného sejití vyčkati, jako veleba pravého majestátu nesnese potupy a mrzkého ztroskotání, ale jak ~~žil~~se žilo, tak také ~~umírá.~~aby se umíralo. Nechtěla jaksi dne ani hodiny snášeti déle ta lípa Kučerova pohanu ~~v pravdě~~vpravdě svého majestátu.

Neboť téže noci, když kosmický nevystihlý vzruch postupoval, a temnoty se rozbouřily připravujíce zděšení i záhubu pozemským údělům, a jakoby zároveň pozemskému hříchu, ve chvíli asi, kdy ze sfér nekonečnosti vypjala se ona vřava, za níž živly nabývat se zdají zpodobnění hněvné trestající moci nejvyšší, v jakýchsi úděsných osobivých svých cílech a v mystickém svém významu – v tom jakémsi záchvatu nekonečnosti hrozné vyčkala si to lípa nejvhodnější příležitosti, aby učinila sama konec tomu životu, jejž věky u velebnosti a síle zbudovaly tak slavně a jejž jen pustá zákeřnická síla ~~převahy~~úkladnosti a nízkosti mohla zpustošiti.

Když ~~posléze~~totiž změť živlů mysticky nekonečností vyslaných ~~kuk~~ veřejím pozemským dostoupla nejvhodnější té chvíle, asi té chvíle, kdy z ní bylo naposled vyzváněno smrti a pak vše schváceno v jakýs neobsáhlý vír, tu obrovský strom, zbavený svých věkovitých opor, svého zakotvení v zemském lůně, své rovnováhy a své podstaty, vyrval se náhle ze všeho. Otřásl se to jako vírem náhle dosáhnuvším v propast bezdna a již padati se jal do tmy a vzbouření noci, jež pro jeho tělo rozpjala neobsáhlou, strašnou náruč za kvílení a jeku ~~jakoby~~jakési příšernosti mystické. Za řícení, ~~jakoby~~jako by rozpadal se svět a temnoty ohromivě se rozstupovaly, se to událo, a věru ~~jakoby~~jako by to bylo dobrovolné hynutí, neboť dne ani hodiny nepřečká pravý majestát svého pádu a tragiky svého údělu! A překotila se lípa na statek sousední, z jehož úmyslů byla jí připravena potupná zkáza. A byly-li hrůzy zpuštění a zkázy věcí pozemských, byly to v této noci za přívalu, jakého nebylo pamětníků… A když druhého dne odstraňovali lidé trosky servanosti a spousty, v úžasu pozastavujíce se nad vším, čeho se dočekali, byli upozorněni i jinou věcí – hle, i starý Jirouš přišel se podívat ještě

naposled do stavení, odkud po půl století pobytu byl vyhnán. Ale jen jako bezděky se přišel podívat, nedobrovolnou cestou, zvrácenou lípou sem unesen, na jejíž haluzi zvečera se oběsil, nemoha snésti v staré malátné duši své těch časů, jichž se dočkal – a usmíval se tak hrůzně a ironicky, jak jen smrt se usmívá nad pošetilostí pozemskou a jejími úklady. A hrůza bylo ze všeho toho rána a ze všech těch věcí, jež se v něm objevily. A jako by v jejich strašnosti a zkáze zosobnila se ona svrchovaná pomsta Nebes, jež nikdy neopomene se dostaviti ve svůj čas, aby odplatila za zločiny a hříchy pozemskosti.